

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	2 rals al mes.
Fora.	8 " trimestre.
Un número sol.	0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.	

IMPREMTA. En la d' aquest periódich, carrer de CALDERON, 36, se fan tota classe de treballs á preus reduhits.

Plegadors de cartró á las midas que 's desitxin,
se 'n poden servir ab tota urgencia.

IMPREMTA TUGAS.--CALDERON, 36.

ENSENYANSA TEÓRICA Y PRÁCTICA DE TEIXITS

Á CÀRRECH DE

D. ANTONI DE P. CAPMANY

1.er Curs. Composició de lligaments y teoria de teixits.

2.^{on} Curs. Práctica de teixits, monturas y pasatjes.

SABADELL.—Carretera de Manresa, núm, 9.—SABADELL.

L' HOSPITAL NOU

XIII

En tot lo que portém dit respecte del assumpte qu' hem anat tractant en la sèrie d' articles publicats, haurán vist nostres lectors que nostre propòsit ha sigut posar de manifest tan la inconveniència de un nou Hospital, com lo infundat de tot quant s' ha dit en contra de nostre actual establiment de Beneficència, provantho ab testimonis y rahons que, si no s' han presentat baix un istil castíssament literari y una forma veraderament eloqüentíssima com hauria sigut de desitjar, nos sembla al menys haverho fet en termes convincents fins pera aquells que pera creurer en la realitat d' una cosa han de véuerla y tocarla. Pero no obstant y aixó, hi ha qui no 's dona may per satisfet y procura d' un modo ó altre, tan si es oportú com no, embestir de dret, ó be ab forma embossada, contra nostra Casa de Caritat, com hem tingut ocasió d' observarho repetidas vegadas y no fa molt en dos periódichs de la localitat, ahont no hi trovém mes que 'l mal gust d' insistir en una cosa que casi, casi... 'ns sembla fa ja un bon xich *cursi* l' insistirhi.

Lo diumenge prop-passat, pera no anar mes lluny, la *Revista de Sabadell*, que tan bon sentit sab demostrar quant vol (1), estampá sense cap mirament y com si fos la cosa mes natural d' aquest mon: que aquí, en nostra ciutat, no tením Hospital. Y després d' haverho dit se quedá tan fresca y satisfeta com si res hagués passat y com si hagués referit una veritat dogmática.

Voldríam suposar que aixó que digué la *Revista* fou sols pura broma ab que volgué tal volta distraurer lo mal humor dels sabadellenchs, ocupats en tal diada en la elecció dels *Pares de la patria*, perque en broma, ó al menys en tó irónich, nos sembla que está escrit lo *suelto de gacetilla* ab que comenta los treballs públichs oberts per nostre Ajuntament; puig que de no ésser aixís, hem de creurer qu' ho digué ab la convicció de que era vritat tal afirmació, y ja se sab, qui d' un modo tant categórich afirma, á provar s' obliga *La Revista* deu saber molt bé que los temps presents no son aquells en que un *Magister dixit*

(1) *Revista de Sabadell* del 12 de Abril: página 2.ª, columna 2.^a

tancava la qüestió, sino qu' al revés: apart las questions dogmáticas ó de fé, de sí indiscutibles pera tot ferm creyent, qui senta una proposició, vé obligat á demostraria; qui senta principis, deu haver d' acceptar la consecuencia y qui anuncia vritats, just es que las exposi ab la claretat deguda.

No 's pensi *La Revista* que tinguém la pretensió de que 'ns demostri ab rahons claras y evidents la *no existencia* d' Hospital en nostra terra, perque ben bé sab ella, com tots los que com ella parlan, que no 's vritat lo que dihuen; pero si que 'ns donaria molta satisfacció, ja qu' ab tanta frescura diu que no tenim Hospital, si 'ns explicava, ó be 'ns posava 'n clar, la contradicció manifesta que trobém entre l' autor de *Origen y progresos de Sabadell* y lo director de *La Revista de Sabadell*, suposant que per tot lo no firmat en un periódich ne respon lo director.

Per que 's molt curiós lo fenómeno que s' observa ab lo que acabém d' anunciar. Mentres lo dit diari 'n la *Crónica local y de noticias* ha deixat entreveurer algunas vegadas, d' uns quants anys en aquesta part, son poch afecte pera nostra Casa de Caritat y lo diumenge últim estampa á secas que no tenim Hospital, com ja hem dit no fa molt, en *Origen y progresos de Sabadell*, lo mateix qu' are escriu la *Revista*, diu cosas del tot oposadas, referintlos á un temps en que nostre Hospital y Casa de Beneficencia estaba ben lluny d' esser lo que 's avuy dia y de que s' haguessin fet las radicals y profitosas reformas que tot bon sabadellench admira, y que sobretot tant contents y satisfets tenen als assilats.

Y pera que 's vegi que sempre estém disposats á provar ab testimonis fidedignes la pocasolidés de quant se digui 'n desdoro de nostre benéfich Assil, copiarém al peu de la lletra los textos que desmenteixen á la *Revista* y que dihuen aixís: «Cuenta tambien Sabadell con un Hospital y Casa de Beneficencia que nada tiene que envidiar á los mejores establecimientos de su clase». Y mes endevant se diu també lo següent: «Importantísimas mejoras y notables reformas se han hecho y vienen haciéndose en dicho establecimiento desde su fundacion; mejoras y reformas que hacen de nuestro Hospital y Casa de Beneficencia uno de los primeros de España (1).

(1) Manel Ribot y Serra.—Origen y progresos de Sabadell: pág. 127 y 128 del Primer Certamen Literari celebrat en lo Teatre del Camps de Recreo en la tarde del dia 14 de Maig de 1882 per l' Ateneo Sabadellés.

Ja ho vehuen nostres llegidors, no parlém per cap més fi que no sigui 'l de posar la vritat en son degut lloch y pera que 's yegi de quin modo s' ilustra al públich. Y además, volém fer constar l' extranyesa que 'ns causa al veurer que 'n 1882 y ab document que 'n podriam dir oficial, s' alabi nostre establiment Benéfich ponderantlo fins als nuvols sense que ningú 'n protesti perque en aquella época deixava molt que desitjar, com saben, si volguessin dir la vritat, tots los que allavors hi intervenían, mentres qu' are, per fins, que si convé exposarém en qualsevol ocasió, 's vituperi 'l mateix establiment, quant en aquestos moments, tot y tenint defectes, ha sigut objecte de milloras qu' han posat desconeguda á nostra Casa de Caritat y ab condicions higiénicas y de bellesa que may havia tingut complint son fi benéfich d' un modo molt distint y mes profitós del que 's feya en la feixa citada.

No podém may acabar de compendrer quina classe de hospital voldrían pera Sabadell tots los que á totas horas claman sempre de que, ó no 'n tenim, ó be l' actual no serveix pera las necessitats de la població. Sabadell á poca diferencia es la mateixa ciutat de 1882, y allavors tenia *Hospital modelo* dadas las alabansas que se l' hi prodigaren. Avuy, lo mateix que alló escribia, diu que no tenim Hospital y poch avans, segons lo senyor Altura, en la Casa de Beneficencia 's notan *enormes deficiencias* (1). Si tants y tants son los defectes y deficiencias y contradiccions, afegiríam nosaltres, tots aquestos fulanos que tant s' empenyan en fernos la felicitat, ¿per qué no presentan d' una vegada un projecte d' hospital segons sos desitjos? Si aixís ofessin sabriam allavors á que atenirnos. Interin aquet no vingui, nos anirém convencent de lo que fa temps temem: que 'l fi últim que 's proposan nostres *filantrópichs* (?) no es altra que 'l de desacreditar á nostra Casa de Beneficencia y conseguir..... lo que tantas voltas hem deixat entreveurer.

Vollám tractar aquí del modo com deurian esser atesas en nostra ciutat las personas pobres atacadas d' *alienació mental*, pero l' extenció qu' hanat prenent lo present article, 'ns obliga á guardarlo per lo próxim article, devant del temor de molestar l' atenció de nostres benèvols llegidors.

LO BATXILLER DE VALRÀ.

(1) *Sabadell Moderno* de 30 de Janer últim.

SECCIÓ POLÍTICA

¡Gloria al insigne Cánovas y al sensat partit conservador!

Gracias á aqueixa colla, las últimas elecciones han enlayrat á Espanya devant de las potencias europeas.

Espanya, á qui 's creya aixafada y empobrida, sense esma d' aixecar la veu, ha demostrat una vegada més y ab valentia com may que á civisme electoral niugú la guanya.

S' han llessat los diners á carretadas comprant conciencias y voluntats justament en *circunstancias criticas*, quan los extrangers se creyan que ja haviam acabat los quartos.

Per contribuir á los cargas del Estat pot ser si que ja s' acaban, mes per embrutir al poble y convertirlo en bestiar de mercats y firas, encare 'n quedan.

S' havia cregut que aquí no hi havia valor ni enteresa, que havia desaparegut la rassa dels Cids y dels Pelayos y s' ha demostrat plenament ab los actes de valor comesos en los jochs electorals que lo que es d' enteresa no 'ns en falta.

Podrá haverse acabat la rassa dels Cids, pero creix com may la rassa dels Panxa-amplas y Candelas.

De castigarse seriament los crims electorals y 'ls robos d' actas, falsaris de documents, suplantacions, autoritats venals y demés faramalla eleccionista no hi haurian prou presiris en tota Europa.

¡Gloria al insigne Cánovas y al sensat partit conservador!

Sols á ells los estava reservat en las presents criticas circunstancias, demostrar la *valentia*, la *sinceritat* y la *noble independencia* del poble espanyol.

D' entre tots los districtes de Catalunya que han mogut mes rebombori ab motiu de las elecciones, son Igualada, Vendrell, Vilanova, Berga y nostra ciutat.

Deixant apart, donchs, Sabadell, ahont no hi ha hagut cap indecencia de las grossas de lo qual, com á bons fills devém alegrarnos, en los demés districtes n' hi ha per llogar cadiras.

Además de las pressions oficials, violentas y embrutidoras, dels diners llessats corrompent pobles, comprant conciencias y barrinant las lleys, s' ha trobat á última hora que 'ls candidats triomfants apesar de porquérias, han aparegut derrotats en tota forma per los amichs del gobarn y cacichs de vilas y pobles.

Y en lloch de 'n Ferrer y Soler, en Lluís Alvarez, en Joseph d' Espanya y en Rosal, han guanyat per art de *birti-birloqui*, en Puig y Valls, en Tort y Martorell, en Godo y en Marin, que no sols son capassos d' admetrer l' acta, sino que 'ls creyém prou sanch frets per no tenir remordiments de cap mena.

Y 'l poble que 's baralli, que s' exalti, que 's llessi al carrer com un sol home, pera que després de rendit y maltractat, d' enemistarse ab parents y amichs, de perdre la feyna en alguns cassos que es com guanyarse la miseria casi sempre, vingué l' escrutini oficial y 's trobi que 'l monstruós Pancha-ampla electoral ha rectificat la feyna feta y cap-girat la truyta.

Y en mitj de tot, ni 'l poble s' alsa com un sol home, ni esclata un moti serio, ni hi ha un daltabaix que es lo que sembla que 'l gobarn busca.

La valentia està tota amagatzemada en las butxacas dels cacichs y 'ls individus de la pandilla.

Lo pays, manso com sempre, se deixa matar á Cuba, 's deixa robar á Espanya y 's deixa estafar al poble.

Aquesta vegada, las eleccions han sigut tan barbarement emporcadas que fins alguns conservadors dels mes sensats comensan á demostrar lo fàstich que 'ls hi causa.

Lo *Diario de Barcelona* ho ha demostrat ben be en gacetillas, correspondencias y telegramas.

Lo *Diario Español* de Madrit ho ha fet millor encare; enfastiguejat s' ha separat del partit canovista ab ascos y repugnancia.

La cosa ha arribat tant amunt que fins los candidats d' oposició elegits lo passat diumenge han enviat cartas y telegramas á sas families dihent que no 's movian del districte per por de que 'ls robessin l' acta.

Y aixó s' ha fet públich, ho diuen los periódichs, 's llegeixen fet indignes, com los que ha comés en Galvez Holguín lo regidor processat per en Cabriñana, en lo districte que li ha donat lo gran Romero, 's contan, detallen y proban porquerias, indecencias, naturalismes mil vegadas mes repugnants que lo pitjor de 'n Zola en sas novelas y no obstant fora algun qu' altre, no sentireu cap conservador avergonyit, ni ab ganas de protestarne.

Sembla que las personas decents no haurian de figurarhi en partits tan bruts com el de 'n Cánovas quant justament deuria ser 'l primer de donar exemple.

Donchs, no senyor, hi figuran, no s' avergonyexen, y rihent, rihent, van seguint las cosas com si 's tractés de lo mes natural y posat en rahó.

Es una mena de decència que no sabèm compendre.

Y tan no la sabem entendre que 'l que es nosaltres no 'ns en fariam gaire.

COMUNICACIÓ

QUE DIRIGÍ LA COMISSIÓ EXECUTORA DE LA URNA DEL COMTE EN BERNAT TALLAFERRO AL IL·LUSTRÍSSIM SENYOR BISBE DE VICH Y OFICI DE CONTESTACIÓ DEL SENYOR BISBE.

«Quan lo cor de tot catalá se sentí commogut d' entusiasme gracias á la admirable restauració de la Basilica de Santa Maria de Ripoll, portada á cap ab tant d' éxit per V. E. Il·lma., uns quants olotins que presenciarem com eran transportats en modestíssima caixa de fusta 'ls venerables restos del que en vida fou lo senyor de nostra comarca, en Bernat Tallafarro, comte de Besalú, concebirem la idea de fer una crida als piadosos y patriòtichs sentiments de nostres convehins, invitantlos á sufragar los gastos de la construcció d' una nova urna, ahont tinguessin aquellas despallas decorosa y definitiva sepultura.

Aquesta idea, propòsada á V. E. Il·lma, fou rebuda ab tals paraulas d' encoratjament, que desde aquell instant no poguérem menos que donarnos per fiadors del bon éxit de nostras gestions.

Y efectivament: los infrascrits comissionats per sos companys pera

portar á bon fi l' objecte de son oferiment, tenen l' honor de posar en coneixement de V. E. Iltm. que, ab la ajuda de Deu y de la pietat y patriotisme de sos convehins, han terminat sa tasca. Ja sols manca que V. E. Iltma. 's digni acceptar y benehir nostra ofrena, á qual efecte 'l vinent 23 d' Abril, diada de Sant Jordi, la tindrán á sa disposició en la mentada Casilica de Ripoll.

Aquesta Comissió espera que, atenent, no al valor de la obra, no pas prou digne de las venerables cendras que ha de guardar ni del temple que ha d' adornar sino á la bona voluntat dels donants, voldrá acceptarla personalment com un testimoni del viu amor, respecta y admiració que sent la comarca d' Olot per sa propia llar, per son gloriós passat y per un Prelat que tantas y tan grans cosas sab realisar.

Deu guardi á V. E. I. molts anys.—Olot, 31 de Mars de 1896.—Joseph Esquena.—Joseph Saderra.—Marián Vayreda.—Excm. é Iltm. senyor Bisbe de Vich.»

*
* *

«Ben difícil me seria explicar l' interés ab que he seguit la construcció de la Urna destinada á guardar las venerables cendras del immortal Comte de Besalú, y la satisfacció que m' ha causat la noticia per vostés comunicada, á 31 del mes passat, de que lo obra está acabada y á punt de ferne entrega pera deixarla á son destí la diada de Sant Jordi, Patró de Catalunya. No faltaré, donchs, ajudant Deu, á la consigna, per rebre ab gust especial la preuhada ofrena, que será un dels millors adornos de la restaurada Basilica.

Parlant d' aquesta restauració he dit moltes vegadas que essent com es una obra de tanta importancia pera la historia, per l' art y fins per lo decoro de Catalunya qui no podia consentir que continués essent un munt de ruinas lo Monastir que fins poch avans havia sigut arxiu de sas glories de tanta transcendencia després pera Valencia y Aragó, y més tart per tota Espanya; es per mí de major importancia encara baix lo punt de vista moral, per la necessitat que hi ha de que 's formin caràcters del temp de Tallaferró; si volém aixís mateix conseguir lo renaixement de nostras passadas glories, y tenir sobre 'l resto de la Nació y altres paissós la influencia que hi exerciren nostres antepassats.

Devant la fé, constancia y saber que revelan las pedras del monument y las virtuts civicas y relligiosas dels que l' aixecaren y dedicaren á Deu y á sa mare Santissima á quins ab rahó atribuhien los triomfs de llurs armas y las glories de la Reconquista, l' esperit reflexiu s' alsa de la terra enlayranse á las serenass regions; y d' aqueixos exemples é imitacions n' ha de venir la reconstrucció de nostre país y 'l recobro del nostre antich prestigi ab totas sas lligítimas llibertats desitjadas, y la abolicció de tots los viciis y organismes que 'l tenen abatut y tantost arruïnat.

L' acte, donchs, d' aqueixa Comissió y de quants han contribuït á sa realisació es digne de la més entussiasta felicitació, que 'ls dono desde 'l

fons de la meua ànima, suplicantlos fassin extensiva la expressió de mon agraïment al Ajuntament de Besalú, als artistes y á quants baix un ó altre concepte han prés part en la realisació de la obra, que será una prova inequívoca de sos elevats sentiments á favor de la Religió y de la Pàtria, y de la habilitat y acert ab que han sapigut portarla á felis terme.

Donchs, d' aquí després, ajudant Deu; tinguém confiança en que tart ó d' hora s' arribará á entreveure 'l triomf dels nostres ideals.

Deu guardi molts anys á Vostés.

Vich 6 d' Abril de 1896.

Joseph, Bisbe de Vich.

Sr. President de la Comissió executora de la Urna del Comte Tallaferró.

Nos es impossible fer cap comentari á las anteriors comunicacions, porque ellas parlan per sí solas y tot quant diguessim sería pàlida expressió de nostres sentiments.

Quan un veu homes que aixís parlan y 's considera que aquets homes saben traduhir en fets sas paraulas ¡quí no obra 'l cor á la esperansa!

¡Sobre tot en dias tan tristos com 'ls que acaban de transcórrer y en en quals no mes hi hem vist enviliment y degeneració!

Academia Católica de Sabadell

TERCER CERTÁMEN CATEQUÍSTICH

PROGRAMA

A major gloria de Deu y cristiana ilustració de la classe trevalladora de la present ciutat y perquè entre tots los fills y vehins de ésta, sia cada dia major la afició á la Doctrina y coneixement de nostra Santa Religió, ha resolt exa Academia celebrar en la próxima festa de L' Aplech de nostra Patrona la Verge de la Salut, lo tercer de sos Certámens catequístichs en la forma y baix las condicions següents:

I. Se invita á públich Certámen de Doctrina Cristiana á tots los noys de quinze anys per avall, domiciliats en exa ciutat de Sabadell, y pertenenents á la classe jornalera ó aprenents de ofici, ab exclusió de quants frequentin las escuelas diurnas ó las hagen frequentadas en los sis mesos anteriors á la present convocatoria.

II. Los premis serán sis: tres ordinaris y tres extraordinaris. Per cada hù se concedirán altres tants *accésits*, segons á continuació se expresa:

Primer premi.—Diploma de honor: Imposició de cinquanta pessetas en la Caxa de Ahorros y pessa de llana (en corte) al qui millor sàpiga de memoria tot lo Catecisme de la Doctrina Cristiana (tex oficial del Bisbat de Barcelona) so es, las Oracions y las quatre parts anomenadas de Fè, Esperansa, Caritat y Bonas obras.

Segon premi.—Diploma de honor: Imposició de trenta pesetas en la

Caxa de Ahorros y pessa de llana, al qui millor sàpiga de memoria la meytat del Catecisme sobredit, so es, las Oracions y Doctrina de Fé y de Esperansa.

Tercer premi.—Diploma de honor: Imposició de vint pessetas en la Caxa de Ahorros y pessa de llana, al qui millor sàpiga de memoria la part del Catecisme que compren las Oracions y la Doctrina de Fé.

Quart premi (extraordinari).—Lo Rvnt. D. Joseph Baltá, Cura Párroco Archipreste concedeix aqueix premi consistent en Diploma de honor, é imposició de quinze pessetas en la Caxa de Ahorros, al qui millor sàpiga la fórmula de ajudar la Santa Missa, Oferiment y Misteris del Sant Rosari, ab la Lletania y la Acció de gracias per després de menjar.

Quint premi (extraordinari).—Lo Rvnt Dr. D. Jaume Estebanell, Ecónomo de Barbará, ofereix aqueix premi consistent en Diploma de honor é imposició de vint pessetas en la Caxa de Sabadell en favor de qualsevol noy del present Arxiprestat, que millor sàpiga las oracions de la Doctrina y la part de aquexa pertanyent als Set Sagraments, especialment als de Penitencia y Eucaristia.

Sisé premi (extraordinari).—Lo Sr. D. Francisco de P. Ponsá y Cantí ofereix aqueix premi, consistent en Diploma de honor y redempció del servey militar al jove alumno de las Escuelas dominicals de la Academia, que las hage freqüentat ab més constancia tres anys seguits y observat sempre millor conducta moral y religiosa.

Accésits.—Tres per cada hù de dits premis, consistents en menció honorífica y camisa ó brusa á elecció del interesat.

III. Per optar al primer premi no deurán passar de quinze anys los aspirants, axís com ni de tretse.

IV. Formarán lo tribunal examinador los R. R. senyor Párrocos de la present ciutat y un Profesor públich seglar de la mateixa designat per los sobredits.

V. Los aspirants deurán presentar sollicitut al Prefecte de Catequística de aqueixa Academia, desde avuy, 23 de Febrer, fins al trenta de Abril prop vinent, expresant en aquella sa edat, naturalesa, pares, ofici y domicili.

VI. L' exámen tindrà lloch á las vuit del vespre del Diumenge primer de Maig, en lo Saló principal de la Academia Católica, baix l' ordre y programa que senyalarán los senyors Examinadors: Tal acte será privat, pero podrán assistirhi los pares y demás familia dels aspirants.

VII. La promulgació y distribució de premis se verificará lo segon dia del Aplech de la salut (11 de Maig) en lo Saló principal de dita Academia, en la solemnisima vetllada que á est objecte donará la mateixa y que oportunament se anunciará.

VIII. L' Academia Católica honrará ab lo títol de «Soció de mérit» de la mateixa al noy guanyador del primer premi, concedintli totas las prerogativas reglamentarias dels socios actius, inclosa la participació en la

Germandat ó Caja de socorros tota la vida, sens pago de cuota y mediant tan sols la deguda observacia del Reglament.

Deu Nostre Senyor fassa creixer d' any en any en nostra benvolguda patria exa petita llavor, pera prosperitat de ella y be esperitual y temporal de sa classe mes numerosa.

Sabadell, Quaresma de 1896.—Lo Prefecte de la Catequística, *Joseph Fonoll*.—Lo President de la Academia, *Joaquim Desumvila*.

Vist y aprobat, Lo Director Conciliari, *Feliu Sardá y Salvany, Pbre.*

L I T E R A T U R A

LA DAMA NEGRA.

S' encauhá á n' el café y enmotllantse sas costums, cambiá per la tafureria son antich y honrós ofici... Un de sos conxorxas me 'l aná entevanant, ponderantli las excelencias d' aquella vida dominantlo tant poderosament que 'n Siset, passant de las fuxas á las cartas y de las cartas als daus, es á dir de la distracció ó del divertiment al *joch*, que tots els extrems se tocan, no pará fins a la banca... D' alashoras en ensá se l' haguera vist motxo, ullerós, pansit, aixut, al peu de la porta del café, durant el dia, festejant als *punts* ó reclutant *culoyos*; eclipsantse al arribar la fosca, tot al plegat com si se 'l engolis la terra.

No cal pas dir á casa seva com aniria. De mal en pitjor... La marca del vici, pariona de la del sofriment, tcts la duyan ben manifesta en sa cara... Ningú tenia humor... Ni quan ell feya *bonas* hi reyan ni quan feya *malas* hi ploraban... A la bresca de son cor ja no hi quedava ni una sola gota de mel pera assaborirla... Aquella exótica vida, migrada en tots conceptes com una planta fora de test, fins els havia cambiat la naturalesa... Sols un llás els unia, 'l d' aquell petit infantó, grasset com la Tuyas, víctima inconscientment de sa desgracia... Rodantxó, roig de galties, d' ulls blaus y vius, en mitj de la miseria que 'l entornava, originada pel relaxament d' en Siset, aparentava l' angeló com un clavell pusat dessobre un mun d' escombrarias...

*
*
*

Avansava l' istiu... L' raig del sol á mitj-dia s' apoderava del vehi casal, arrebossantlo ab son mantell d' or horas y mes horas... Cantavan 'ls aucells del barri, escampant, comunicant arreu sa joia, y las flors de la Tuyas, malcuydadas y tot per son estantís malhumorament y pels cuydados del noy, esclatavan altre vegada, reexint de sos testos, colltorsantse en sas tijas, cayent de la finestra en simétrichs desmayes, tancant el blanch de la paret com sagnants esquitxos... Las moradas de la *dama negra*, apesar de son trasbals de 'l pis al entressol de la sastreria, dessobre 'l lletrero que deya «Al buen gusto», inspiravan encara aquella

bondadosa simpatia que passa dels ulls al cor, embargant nostre sentiment y repercutint en nostre consciencia ab l'apenas distingible só d'una suau y benfactora pluja...

Creuhavan las aurenetas per l'espai, esbojarradas y xiscladoras sempre, llevat de las del niu de dalt, el d'arrán de la cornisa, abandonat per las bestioletas com si hi pesés una maledicció dessobre; y l'ayre, fent voleyar las ensarrelladas cortinas dels balcons y els pendatxos dels toldos dels establiments, y 'ls vehins, regant las aceras per ofegarhi la pols y el baf del sol alhora, que ho arborava tot desde 'l mitj-dia, y els viandants, caminant ab calma bo y aixugantse la suor del rostre, produhida per la insistent calor, y 'l ómnibus del carril trasbalsant mundos y fatos per tots indrets, evidenciavan ab llurs manifestacions que 'l xa-fogós istiu recobrava son esplendent imperi...

Pera completar el natural aspecte d'aquell cap de barri sols hi mancava l'acordeon del Sastret, de vetlla en amunt al menos, y las xerramenteries de la Calandria; mes ni el Sastret estava per orgas, ataleyat en sa botiga, de dia en dia mes próspera, ni la Calandria, aclaparada per lo de 'n Siset, pera refillarla.

¡Quins cambis els d'aquesta y els de la Tuyas y en Siset!... Ja ho deyan els de baix!... Se 'ls ha ben girat la truya!...

JOAN PONS Y MASSAVEU.

(Continuará)

NOVAS

Diumenge passat se verificaren las eleccions y dijous se celebrá l'escrutini pera 'l nombrament de Diputat á Corts, resultant elegit per majoria don Timoteo Bustillo.

Aixís torném á tenir lo nostre Districte representat per un Diputat foraster. Y gracias que no 'ns tracti com mereixeriam per descastats.

Veus aquí com de la francesilla que 'ls nostres prohoms se permeten ara fa dos anys oferint lo càrrech de Diputat al Sr. Bustillo, n'ha sortit la conseqüencia natural de que, fins contra un d'ells mateixos, se manté avuy ferm en dit lloch.

A veure si en unas novas eleccions hi haurá mes acert y mes oportunitat en la forma de presentació dels candidats del pays pera poguerhi contribuir á la campanya 'ls catalanistas sense violentar cap dels nostres ideals.

Mentres esperém aquesta ocasió de poder cumplir ab nostre deber, no cal dir que tractarém al Sr. Bustillo ab la imparcialitat que ho hem fet sempre, aplaudint tots los seus actes que sigan beneficiosos al pays y censurantli aquells altres que puguin resultarli perjudicials.

Es á dir: segurém fent justicia.

—Segons participa don Joseph Zulueta, president de la Lliga de Productors del Principat de Catalunya, demà dilluns quedarà disposada, pera son immediat embarch, la bandera que 'ls exportadors y productors de Catalunya regalan al batalló de voluntaris de la Habana.

—Segons está anunciat, avuy arribará al port de Barcelona el vapor «Cristóbal Colon» al que trasbordaren dijous en Cádiz 'ls passatgers que conduí el «Ciudad de Cádiz», procedents de la Habana.

Entre 'ls passatgers venen 60 catalans, alguns dels quals son soldats que han sigut ferits y mutilats, quedant coixos ó mancos.

¡Quanta pena per ells y sas familias!

—Avuy diumenge se celebrará en el teatre Tivoli de Barcelona el segon concert de la societat coral de Euterpe, baix la direcció del mestre Goula (fill), estrenantse el coro de Wagner *La cena de los apóstoles*.

—Actualment están satisfets tots los habers dels mestres d'ensenyansa pública d'aquesta provincia.

—Segons assegura un periódich d'aquesta localitat el nou teatro dels Camps de Recreo, se inaugurarà per las festas del *Aplech* ab la notable companyia de donya Maria Tubau, dirigida per on Ceferi Palencia.

—Lo próxim divendres s'estrenará en el teatre Romea de Barcelona, lo drama en tres actes *La festa del blat*, original del eminent poeta don Angel Guimerá.

—Posém en coneixement de las personas que tenen que escriurer á la isla de Cuba que, además de enviar la correspondencia per los vapors espanyols, poden ferho també per la via de Nova York, quatre vegadas á la setmana: los dilluns, dimars, dijous y dissabtes. Portarán lo mateix franquetx y deu posarse en 'l sobre «qualsevol via».

—Llegim:

«S'ha publicat un cant patriótic dedicat al exércit espanyol ab lo títol de ¡*Viva Espanya!*, letra del Excm. senyor don Manel de Mata y Maneja y música de don Robert Goberna y Franchi».

Aquets també dehuen pescar una creu.

—Pera la professó del Sant Viátich que pera assistir als malalts y presos sortirá de la parroquia de Sant Feliu á las 8 d'aquest matí, ha sigut conflat lo penó principal al distingit jove don Narcis Llonch y Candaló.

No duptém se veurá acompanyat d'un numerós séquit.

—Avuy á las 4 de la tarde se celebrará un ball de quatre horas en los salons del Centre Industrial.

La part instrumental está confiada á la reputada *Banda de la Casa de Caritat* de Barcelona.

—En lo teatro Euterpe tindrà lloch avuy la despedida dels germans Fontova, los quals obtingueren una ruidosa ovació lo diumenge prop-pas-sat en las pessas de concert que executaren ab lo violi y piano.

La funció d' avuy será baix lo següent programa:

- 1.er Sinfonia per la orquesta *Muixins*.
- 2.^{on} Lo juguet castellà en un acte, *Amar sin dejarse amar*, per las Srtas. Fontova y lo Sr. Llonch.
- 3.er Concert Fontova.—*A Fantasia capricho*, Vieuxtemps.—*B. Reverie*, Vieuxtemps.—*C. Aires Bohemios*, Sarasate.
- 4.^{art} Lo comedia cómica familiar en un acte, de D. Miquel Ramos Carrion: *Leon y Leono*, per la Srta. Catarina Fontova y lo Sr. Llonch.
- 5.^{nt} y últim. Concert Fontova.—*A. Scherzo Tarantelle*, Wienawski.—*B. Cançó de bressol: Canto español*, C. Fontova.—*C. Rapsòdia Húngara*, Hauser.

Per dita funció regirán preus econòmichs.

—La societat de ball *Euterpe*, instalada en lo Saló de Novetats (à) Cruz, donará un gran ball de tarde avuy ab la reputada orquesta *Muixins*.

—Diu en sa edició del dijous. «La Renaixensa.»

Ahir al vespre celebrá la seva sessió reglamentaria la Academia de Jurisprudencia y Llegislació d' aquesta ciutat baix la Presidencia del senyor Permanyer, ab regular assistència d' acadèmichs.

Llegida l' acta de la anterior, fou aprovada per unanimitat, essent totseguit llegida la proposta d' un acadèmich y admés un altre.

Lo Secretari senyor Borrell doná lectura á varias adicions presentadas per lo senyor Colubi á la proposició ja aprovada referent al ús de las llenguas regionals en la administració de justícia, y després de llargas discussions en que hi prengueren part los senyors Colubi, Pareja, Alemany, Verdaguer, Admetlla, Mon, Coronas, Garriga, Plá, Tell, Flaviá, Andreu y algun altre, fou retxassada una d' ellas en votació de drets y assentats, aprovada una altra per unanimitat y retirada la tercera per son autor, quedant aixís ja acabada la discussió d' adicions que per cert per l' empenyo dels castellanistas havia degenerat de tal manera que era ja la més impropia de la serietat de tan docta corporació.

—De nostre company «Lo Setmanari Catalá» de Manresa.

«Accedint ab molt plaher als desitjs d' alguns amichs y companys, cada número del SETMANARI CATALA constará desde avuy de 16 planas; ó sia, tornarà á sortir ab igual forma y tamany que 'ls que tenia l' any passat. Encara que modest, no será tan migrat nòstre concurs pera atanyer á la suspirada resurrecció de la Patria Catalana.»

Celebrém lo revitament de tan exelent company de causa.

—Avuy deu tenir lloch á Mollet del Vallés la inauguració oficial del Centre Catalá, constituhit fa poch á iniciativa del ferm catalanista y

amich nostre en Vicens Plantada. Hi assistirém atinent á la invitació que se 'ns ha enviat.

—De un periódich de la capital:

«Hem sentit dir que s' tracta de constituhir en aquesta ciutat una societat anónima ab un capital bastant regular pera explotar en gran los negocis electorals.

Si aquesta societat arriba á constituhirse sembla que será molt senzill y molt cómodo pera 'ls senyors que vullguin ésser diputats á Corts lo conseguirho, sempre que estiguin disposats á gastarse una quantitat que será diferent segons las condicions de cada districte. Lo candidat entregará una quantitat alsada á la societat al obrirse 'l periodo electoral, ó avans, si ho prefereix, dihenli també lo color polítich ab lo que desitji apareixer elegit. La companyia correrá ab tots los gastos de propaganda electoral, comprará 'ls vots, buscará los interventors, etc. etc., fins á posar la acta á disposició del candidat.

Sembla que la idea no es nova en absolut, puig existeixen societats més ó ménos semblants en alguns païssos parlamentaris.

—Lo día 1 d' áquest mes, derrer d' admissió s' havian rebut en la secretaria del Consistori dels Jochs Florals d' aquesta ciutat, 325 composicions obtant als diferents premis anunciats en lo Cartell d' aquest any.

—Ja tenim un altre barco á la casa de socorro: es aquell que fa poch mesos lo tingueren d' envenenar de resultas d' un mal joch de la mar que sembla que li tinga jurada. Es lo *Filipinas*, un canoner-torpeder que ab tot y portar tanta rabia á dintre ay que tinch! ay que tinch! se n' ha tingut d' entrar al port de Cayenne fet un Sant Llätzer. Ara 'l son á buscar pera portarlo á Cuba ahont passará tota la convalescencia. Desitjém de tot cor que sia aquesta curta y més que res que 'ls metjes no 'ns fassin pagar gayres unsas per la operació. Essen tan bons parroquians dels astillers ja 'ns podrian fer una bona rebaixa.

—Entre 'ls elements de més cultura de Saragossa s'hi nota també un gran moviment regionalista. Lo senyor Ibarra, president de la Secció de Ciencias Históricas del «Ateneu Saragossá», inaugurarà las tascas del present curs ab un notable discurs sobre las «Fonts pera l' estudi de la historia aragonesa» á la que seguirán altres conferencias marcadament regionalistas.

Al mateix temps, lo professor saragossá doctor Baselga y Ramiréz, está á punt de publicar un transcripció completíssima del famós «Cansoner Catalá» de la Universitat de Saragossa, tingut en gran estima y calificat de *més important que'l de Paris* per tots los bibliófls. Aquesta important obra antològica, permetrá veure en conjunt la historia literaria

catalana-aragonesa d'aquell gran sigle, ahont la Corona hagué d'abrasar en sas manifestacions poéticas los idiomas catalá, francés y castellá.

—Convergent á un mateix fi, que es lo revetllament de Catalunya y la glorificació de nostra historia, la Confraria de Sant Jordi de la vila de Ripoll y la Comissió Executiva de la urna nova ab que la comarca olotina 's proposa homiar la memoria del que fou en vida son senyor lo gran comte de Besalú en Bernat Tallaferro, donant á sos restos decorosa y definitiva sepultura, han resolt de comú acord celebrar en la mateixa diada de Sant Jordi, patró de nostre principat (23 d' Abril) en la dita vila de Ripoll, la una sa anyal festa onomástica y l'altra la solempne traslació dels esmentats restos y de la colocació de la urna en lo lloch que en la Basilica de Santa Maria li está ja senyalat, de conformitat ab lo següent programa.

Dia 22.—A dos cuarts de vuyt del vespre, Se cantaràn Completas pel clero de la Basilica, acabadas las quals, la música d'aquesta vila tocará algunas sardanas á la plassa del Corral, alternadas ab repichs de campanas y elevació de globos ab bengalas.

Dia 23.—A las 8 del matí. Missa de Comunió ab plática preparatoria y cant d'eucaristicas coblas.—A las deu. Ofici solempne pontifical que celebrará l' Excm. senyor Bisbe de Vich y executarà la Capella de Santa Maria al efecte aumentada, executantse á orga, violins y contrabaixos la Missa de Mercadante. Després del Evangeli predicará las glorias del Sant, lo conegut y elocuent orador sagrat mossen Ferran Sallarés, rector de Teyá.—A las quatre de la tarde. Inauguració de la urna destinada á guardar las venerables despullas del Comte de Besalú en Bernat Tallaferro, á qual acte estaràn representats los municipis de Besalú, Olot, Ripoll y otras corporacions de nostra terra, de conformitat ab la següent ordenació:

Primer. Himne de la restauració del Monastir.

Segon. Discurs del senyor Secretari de la Comissió Executiva oferint al senyor Bisbe l'urna en nom de la comarca d'Olot.

Tercer. Discurs d'acceptació de part del senyor Bisbe.

Cuart. Solempne absolta pel clero del Monastir al entorn de la caixa que tanca 'ls restos.

Quint. Colocació d'aquella dins la urna, la que 's tancarà y sellarà, després d'enterrarhi 'l pergamí ab los noms dels benefactors, alsantse de tot acta notarial.

Sise. Cant dels Goigs de Santa Maria de Ripoll.

A dos cuarts de vuyt del vespre. Després dels exercicis propis del últim dia del Octavari al Sant, s'exposará á Sa Divina Majestat, y la capella de Santa Maria cantarà 'l santíssim Trissagi, composició del reverent Joseph Pinadella.

Assistirán al acte l' Excm. é Ilm. senyor Bisbe de Vich doctor Morades y diferentes corporacions catalanas.

Gran Café y Restaurant Colon.-Barcelona

Cuberts á 2'50 ptas. á escullir 3 plats de la carta (ó 4 sense escullir), 3 postres, pa y ví.

També s' atmeten abonos á preus ventatjosos. Servey esmeradíssim. Concert totas las nits per un QUINTETO.

La Catalana. - Societat de segurs contra incendis

CARBONS ESPANYOLS.—SOCIETAT «MIERES» (ASTURIAS)

Lecanda, Maciá y Comp.^a

CONSTRUCCIONS DE FERRO INOXIDABLE EN EL CEMENT

===== Sistema MONIER privilegiat =====

Unich representant, JOSEPH CAPMANY.-Corominas, 57.-Sabadell

Se compran sellos

usats de correus, coleccions y correspondencia antigua ab sellos usats, particularment del any 1850 al 1870.

Informes en la Administració d' aquest periodich.

Fayans Catalá

Fábrica de Cerámica Artística

DE

M. Burgués y Comp.^a - Crehueta 92.-SABADELL.

COMISSIONS DE TOTAS CLASSES

COMPRA Y VENTA DE FINCAS

ACCIONS DEL BANCH
de Sabadell

CANTITATS DISPONIBLES EN PAGARÉS É HIPOTECAS.

PERA MÉS INFORMES

Carrer de las Balsas, núm. 28.-Sabadell

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL